

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/2793/2024.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kfv.III.37.636/2023/8. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

#### Indokolás

- [1] 1. Az indítványozó jogi személy meghatalmazott jogi képviselő útján (dr. Biczi Tamás ügyvéd) – az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Indítványában a Kúria Kfv.III.37.636/2023/8. számú ítélete, a Pécsi Törvényszék 102.K.700.062/2023/60. számú ítélete, valamint a Baranya Vármegyei Kormányhivatal 159-97/2022. számú határozata alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének, XXIV. cikk (1) bekezdésének sérelmére hivatkozva.
- [2] Az indítvány benyújtását megelőző bírósági eljárásnak az alkotmányjogi panasz elbírálása szempontjából lényeges elemei a következők.
- [3] Az indítványozó (az alkotmányjogi panaszt megelőző bírósági eljárás felperese) 2010. június 25-én egy mélyművelésű bányauzem újrainításához előzetes konzultációs kérelmet terjesztett elő a szükséges hatósági engedélyek megszerzése előtt a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Khvr.) alapján. A környezetvédelmi hatóság 2010. október 22-én kelt előzetes konzultációs eljárás eredményeként kiadott véleményében megállapította, hogy a tárgyi létesítmény megvalósítása a jogszabály erejénél fogva környezeti hatásvizsgálat és egységes környezethasználati engedély köteles tevékenység, ugyanakkor a tervezett beruházással kapcsolatban az eljárás jelen szakaszában környezetvédelmi engedélyezést és egységes környezethasználati engedélyezést kizáró ok nem merült fel.

- [4] Az indítványozó ezt követően 2013. június 10-én kérte környezeti hatásvizsgálati eljárás lefolytatását, amelyet a környezetvédelmi hatóság 2013. október 17-én megindított. A hatóság az eljárás során hét alkalommal hívta fel hiánypótlásra a felperest. A Baranya Vármegyei Kormányhivatal (a bírósági eljárás I. rendű alperese, a továbbiakban: Hatóság) a 2021. április 29-én hozott 80-12/2021. számú határozatában a felperes kérelmét vízügyi és vízvédelmi, valamint táj- és természetvédelmi szempontokra tekintettel elutasította. Az indítványozó a határozattal szemben felügyeleti eljárás lefolytatását kezdeményezte, amelynek eredményeként az Agrárminisztérium a Hatóság határozatát megsemmisítette és egyúttal a Hatóságot új eljárás lefolytatására utasította.
- [5] A megismételt eljárás során a felperes 2022. március 7-én az ügyintézési határidő további 4-5 hónappal történő meghosszabbítását kérte, arra hivatkozva, hogy folyamatban vannak a szakértőkkel való egyeztetések, valamint egy szakértő nyilatkozatát is mellékelte. A Hatóság 2022. március 9-én kelt végzésével a felperes kérelmét visszautasította.
- [6] A Hatóság 2022. március 11-én hozott határozatában a felperes kérelmét táj-és természetvédelmi szempontokra tekintettel elutasította.
- [7] A Belügyminisztérium a 2022. június 29-én kelt végzésével a Baranya Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság szakhatósági állásfoglalását megsemmisítette, ezért a Hatóság a 2022. július 1-jén hozott 159-72/2022. számú határozatával a 2022. március 11-én hozott határozatát visszavonta. A Hatóság az eljárást felfüggesztette az indítványozó határidő hosszabbítási kérelmének visszautasítása iránti végzéssel szemben indult közigazgatási per befejezéséig. A közigazgatási per során a Pécsi Törvényszék és a Kúria is elutasította az indítványozó keresetét.
- [8] A Hatóság az eljárást 2022. november 22-én folytatta, majd - mivel a Baranya Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság szakhatósági állásfoglalását megadta - a 2022. december 2-án kelt 159-97/2022. számú határozatában a felperes kérelmét táj-és természetvédelmi szempontokra tekintettel elutasította.
- [9] A határozat indokolásában részletesen ismertette az eljárás menetében benyújtott kérelmeket, meghozott döntéseket, szakhatósági állásfoglalásokat, nyilatkozatokat, a jegyzők előadását és a természetvédelmi egyesületek beadványait. A határozatban részletesen megjelölésre kerültek a tervezett tevékenység legfontosabb paraméterei, így a külszíni létesítmények, a meddőhányó és a földalatti infrastruktúra is. Ezt követően az alperes Hatóság részletesen rögzítette a természet-és tájvédelmi szempontú megállapításokat a bányászati tevékenységhez kapcsolódóan, Baranya és Tolna vármegyére külön-külön meghatározva.
- [10] A Hatóság megállapította, hogy a tervezett bányászati tevékenység ellentétes a természet-és tájvédelem érdekeivel, céljaival, a tervezett tevékenység az érintett élőhely típusokra várhatóan negatív hatással lesz. A hatásbecslés alapján a tervezett tevékenység ellentétes a Natura 2000 hálózat kijelölésének céljaival, a vízháztartási

viszonyok megváltozása hatással lehet a flóra- és fauna diverzitásra. Összességében az I. rendű alperes megállapította, hogy természetvédelmi szempontból a bányászati tevékenység folytatása – és az általa okozott hatások – ellentétesek a természet-és tájvédelem érdekeivel, így arra környezetvédelmi engedély nem adható. Az I. rendű alperes hivatkozott a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 5., 6., 7., 8., 9., 17., 20., 28., 31., 32., 35., 42., 43. és 53. §-aira, valamint a Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény 4. § 34., 36. és 43. pontjaira és 27. § (1) bekezdésére.

- [11] A felperes eljárási- és anyagi jogi jogsérelmekre hivatkozással nyújtott be keresetet a Hatóság határozatával szemben. A Pécsi Törvényszék (továbbiakban: Törvényszék) 102.K.700.062/2023/60. számú jogerős ítéletével a keresetet elutasította.
- [12] Az elsőfokú bíróság elsődlegesen megállapította, hogy a tervezett tevékenység jogszabály erejénél fogva környezeti hatásvizsgálat köteles, és egységes környezethasználati engedély birtokában kezdhető meg.
- [13] A Törvényszék megállapította, hogy a vonatkozó jogszabályok nem írják elő az egységes környezethasználati engedélyezési eljárás primátusát és azt sem, hogy a felperes által készített dokumentáció csak az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásban lenne értékelhető, vagy a hatásbecslést több eljárásra bontva, részleteiben kellene elvégezni. Az a körülmény, hogy a dokumentáció az alperesek szerint az indítványozó kérelmének teljesítését nem támasztja alá, nem okozza azt, hogy a döntés idő előtti lenne.
- [14] Az indítványozó érvelésével szemben a Hatóság nem általánosságban döntött, hanem az indítványozó által előterjesztett konkrét kérelmet bírálta el. Annak a körülménynek a bizonyítása, hogy a beruházás a Natura 2000 területre kedvezőtlen hatással nem jár és nem ellentétes a jelölés céljaival, az nem a hatóság, hanem az indítványozó feladata. A környezeti hatásvizsgálati eljárások során az elővigyázatosság elvére is tekintettel a hatóságnak nincsen más lehetősége, mint feltételezésekre alapítottnan dönteni az előterjesztett kérelmekről, ellentétes értelmezés ugyanis azt jelenti, hogy a már megvalósult beruházásoknál ténylegesen felmerült károsító hatások alapján lenne csak megállapítható, hogy valóban jelentős, és jelentős kedvezőtlen hatással bír egy beruházás: Ez pedig megkérdőjelezné a környezetvédelmi hatósági eljárás létjogosultságát.
- [15] Az indítványozó a Natura 2000-es hatásbecslés 5. fejezetében rögzített szűk körben alternatív megoldásokat, azonban ezek várható hatásait nem elemezte, így a Hatóság nem tudta összevetni az egyes alternatívákat és azok hatásait. Az indítványozó előadásával szemben a Hatóság határozatban az alperesek értékelték az indítványozó dokumentációnak a gátak és zsilipek építésére vonatkozó részét is.
- [16] Az indítványozó dokumentációiból megállapíthatóan a hatástanulmány 30 éves működés során kialakult állapotokat modellezett, de a beruházó a bányát ennél tovább, akár 100 évig is működtetheti. Az a körülmény, hogy a bánya bezárását

követően a források esetleg visszaállnak, vagy más helyeken jelennek meg, a vízhez kötődő élő szervezetek szempontjából irreleváns volt, mert azok víz hiányában megsemmisülnek.

- [17] Az indítványozó által felkért szakértő által készített szakvéleménnyel kapcsolatban a Törvényszék kifejtette, hogy az érintett területtel kapcsolatban csak általánosságokat rögzít, és egyértelműen ellentétben áll az eljárásban más szakértő által 2013-ban készített, az indítványozó által tervezett tevékenységre vonatkozó szakvéleményével.
- [18] A nemzetgazdaság részére ásványi-nyersanyagellátás biztosítása érdekében egyes törvényi és kormányrendeleti szabályoknak veszélyhelyzet ideje alatt történő eltérő alkalmazásáról szóló 627/2022. (XII. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 2022. december 31-én lépett hatályba, visszaható hatállyal nem bír, így a korábban meghozott I. rendű alperesi határozat felülvizsgálata során nem releváns.
- [19] Az indítványozó kereseti okfejtésével szemben, a határozatból egyértelműen megállapíthatóan a Hatóság részletesen értékelte a felperesi dokumentációt a felszín süllyedése, a vízfolyások vízhozamának csökkenése, időszakossá válása és a források elapadása körében. Indokolta az újratelepítéssel, az asszimilációval és a kompenzációval kapcsolatos - felperessel ellentétes - álláspontját is. Nem vitás, hogy a vízügyi szakhatóság a megismételt eljárás során kiadott szakhatósági állásfoglalásában kikötésekkel hozzájárult az engedély kiadásához. Ugyanakkor a vízügyi szakhatóság vízügyi-és vízvédelmi szempontból vizsgálta a felperes által tervezett bányauzemet, nem pedig környezet-és természetvédelmi tekintetben. Az a tény, hogy egy terv vízügyi és vízvédelmi szempontból engedélyezhető, még nem jelenti azt, hogy környezet-és természetvédelmi szempontból is megfelelő. A vízügyi és vízvédelmi szakhatóság nem cáfolta a felperes által benyújtott dokumentációban foglalt, a felszínsüllyedésre, vízfolyás-, vízhozam csökkenésre, időszakossá válásra és elapadásra tett megállapításokat, így természetvédelmi szempontból nem volt indokolt a korábbiaktól eltérő hatósági álláspont kialakítása.
- [20] A Törvényszék szerint az I. rendű alperes határozata megfelel a Khvr. 10. § (5a) bekezdésében foglaltaknak és az Agrárminisztérium KMF 124-27/2021. számú végzésében írtaknak is, mert megfelelően vizsgálta az érintett természetvédelmi egyesületek által tett lényeges észrevételeket, továbbá határozatában ismertette az eljárásban részt vett egyesületek észrevételeit és értékelését. Az I. rendű alperes eleget tett a Khvr. 10. § (5a) bekezdés c) pontjában írt indokolási kötelezettségének.
- [21] A Hatóság határozatában a felperesi dokumentációt kellő részletességgel ismertette, és kifejtette azt is, hogy mely természet-és környezetvédelmi szempontok szerint, valamint jogszabályokat alkalmazva döntött a kérelem elutasításáról.
- [22] A Törvényszék megállapította, hogy nem jogszabálysértő, ha a hatóság eljárását az ügyintézési határidő előtti utolsó munkanapon fejezte be, amennyiben a rendelkezésre álló teljes körű dokumentáció értékelésére sort kerített. Önmagában az a körülmény, hogy az ügyintézési határidő nem hosszabbítható meg, lehetetlenné

tette, hogy a hatóság azt az indítványozó kérelmére meghosszabbítsa. Továbbá az indítványozó már a 2021. április 29-i határozatból megismerte az I. rendű alperes álláspontját. Ha a felperes ennek cáfolatára szakértői véleményt kívánt benyújtani analógiára hivatkozással, úgy arra több éven keresztül lehetősége lett volna.

- [23] A Törvényszék szerint a Hatóság határozata tartalmazza az Ákr. és a Khvr. által meghatározott kötelező tartalmi elemeket, abból a tényállás mérlegelése, a döntés indokai, valamint az azt megalapozó jogszabályhelyek egyértelműen megállapíthatók.
- [24] A Törvényszék megállapította, hogy az indítványozó által előterjesztett kérelemre indult eljárásban a Hatóság nem mérlegelési jogkörben járt el. Ilyen jogköre kizárólag a tényállás megállapítása során volt, ezért a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 85. § (5) bekezdése nem sérülhetett.
- [25] A Törvényszék szerint nem jogszabálysértő, hogy a hatóság a több évig tartó eljárásban hét hiánypótlási felhívást adott ki az indítványozó felé. A teljes körű vizsgálat elvére tekintettel nem sért jogszabályt, hogy az I. rendű alperes különböző időszakokban és tárgykörökben bocsátott ki hiánypótlási felhívásokat.
- [26] A Törvényszék megállapította, hogy a Hatóság eljárása jogsértő volt, mert a 159-50/2022. számú elutasító határozat visszavonása után nem tájékoztatta a felperest az ügyintézési határidőről. Azonban ez nem minősül az ügy érdemére kiható eljárási jogszabálysértésnek, mert a felperes eljárásbeli részvétele, nyilatkozat és indítványtételi joga biztosított volt. Az indítványozó alappal hivatkozott arra is, hogy a fenti határozat visszavonása után az I. rendű alperes nem tájékoztatta arról, hogy milyen hatáskörben jár el, ez azonban szintén nem hatott ki az ügy érdemére, mert az indítványozónak tudomása volt, hogy az I. rendű alperes milyen ügyben és hatáskörben jár el.
- [27] Az ítélet ellen az indítványozó felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő. A Kúria az alkotmányjogi panaszban támadott Kfv.III.37.636/2023/8. számú ítéletével a Törvényszék ítéletét hatályában fenntartotta.
- [28] A Kúria álláspontja szerint a Törvényszék a pontosan és törvényesen megállapított tényállásból helytálló jogi következtetéseket vont le.
- [29] A Kúria utalt arra, hogy a Törvényszék ítélete a [209] bekezdésében megállapította, hogy az I. rendű alperes eljárása jogsértő annyiban, hogy egyrészt nem tájékoztatta a felperest a 159-50/2022. számú elutasító határozat visszavonása után az ügyintézési határidőről, másrészt arról sem, hogy milyen hatáskörben jár el. Ezeket az eljárási jogszabálysértéseket a Törvényszék nem tekintette az ügy érdemére kihatóknak. A Kúria megállapította, hogy a környezeti hatásvizsgálati eljárás 2013-ban indult, az Hatóság a 2022. július 1-jén hozott határozatával vonta vissza a 159-50/2022. számú határozatát, vagyis nyilvánvaló, hogy az indítványozónak tudomása volt arról, hogy a Hatóság milyen hatáskörben járt el. Továbbá az ügyintézési határidőről szóló tájékoztatás hiányában is gyakorolhatta a felperes az alapvető jogait, ebben a körben iratokat csatolt, nyilatkozatot és észrevételt tett. Mindezekre tekintettel a Kúria

megállapította, hogy a Törvényszék jogszabálysértéstől mentesen állapította meg, hogy a Hatóság által elkövetett eljárási szabályszegések az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatással nem voltak. (Kúria ítélete, [74] bekezdés)

- [30] A Kúria hangsúlyozta, hogy az indítványozót mint felperest terhelte annak bizonyítása, hogy kérelme és a melléletek megfelelnek a környezet-és természetvédelmi követelményeknek. Ennek igazolására az indítványozónak az eljárás kezdetétől annak befejezéséig tíz év állt rendelkezésére. Nem tévesztendő az az indítványozói előadás, hogy a Hatóság nem tett a tényállás tisztázására irányuló eljárási cselekményt, ezt cáfolja többek között az is, hogy hét alkalommal hívta fel az indítványozót hiánypótlásra.
- [31] Az indítványozó felülvizsgálati kérelmében kifejtette, hogy a törvényszék eljárása és ítélete sérti a Kp. és a Pp. bizonyításra, tényállásmegállapításra vonatkozó szabályait, mert a döntés több ellentmondást tartalmaz, a bíróság több alperesi érvelést figyelmen kívül hagyott, vagy tévesen az ügy érdemére nem kiható jogsértésként értékelt, továbbá olyan körülményt értékelt a felperes terhére, ami az alperes kötelezettsége lett volna. A Kúria egyesével vizsgálta meg a jogszabálysértéseket és megállapította, hogy a Törvényszék a szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, a felek nyilatkozatait megvizsgálta, azokat értékelte, döntése ellentmondásokat nem tartalmaz, az megfelel a Törvényszék jogi indokolásával szemben támasztott eljárási szabályokban rögzített jogszabályi feltételeknek.
- [32] A Kúria megállapította, hogy az indítványozó által csatolt szakértői véleményre alapítva nincs helye a Hatóság határozatának hatályon kívül helyezésére, mert az – a Kúria által is megerősítve – csak általánosságokat tartalmaz, a felperesi kérelem elbírálása körében figyelembe vehető lényeges adatot nem rögzít.
- [33] A Kúria egyetértett a Törvényszék azon megállapításával, hogy a tervezett tevékenység a Khvr. 1. mellékletében és 2. mellékletében is szerepel, vagyis az jogszabály erejénél fogva környezeti hatásvizsgálat köteles és egységes környezethasználati engedély birtokában kezdhető meg. A Kúria megítélése szerint a Hatóság eljárása és döntése nem volt idő előtti, a kérelmet a hatóságnak szükséges volt elbírálnia a Khvr. és a Natura 2000 Rendelet, továbbá a vonatkozó egyéb jogszabályok figyelembevételével.
- [34] A Kúria rögzítette, hogy az egyéges környezethasználati engedélynek nem az a célja, ha valamely okból a környezetvédelmi engedély nem adható ki, akkor a későbbi eljárásban a hiányosságok pótolhatók. Nincs alapja azon indítványozói érvelésnek, hogy ha a hatóság a táj-és természetvédelmi szempontoknak való megfelelés bizonyításának hiányosságait állapítja meg, úgy a kérelem elutasítása helyett az indítványozót további bizonyításra kellett volna felszólítani. Az I. rendű alperes a tíz évig tartó eljárása során hét alkalommal hívta fel hiánypótlásra az indítványozót, újabb hiánypótlási felhívás kiadásának már nem volt helye.

- [35] A Kúria a Törvényszékkel egyezően megállapította, hogy a Hatóság a tényállás-tisztázási kötelezettségének a szükséges és egyben elégséges mértékben eleget tett a tíz évig tartó eljárás során. A korábban többször megjelöltek szerint hét alkalommal hívta fel hiánypótlásra az indítványozót, amely felhívásokban részletesen megjelölte azokat az iratokat, amelyeket az indítványozónak csatolnia szükséges. A kérelmet előterjesztő indítványozó az ügyben többször tett nyilatkozatot. Az 1. rendű alperes a indítványozó előadásával szemben a tényállás-tisztázási kötelezettségét nem hárította át az indítványozóra.
- [36] A Kúria rámutatott, hogy önmagában az a tény, hogy a környezetvédelmi hatóság a 2010. október 22-én kiadott előzetes konzultációs eljárás lezáró véleményében megállapította, hogy a tervezett beruházással kapcsolatban az eljárás jelen szakaszában rendelkezésre álló információkra alapítottan engedélyezést kizáró ok nem merült fel, nem jelenti azt, hogy a környezetvédelmi engedélyt a hatóságnak meg kell adnia egy később benyújtandó kérelemre induló eljárás eredményeként. A Hatóság részletesen indokolt határozatából egyértelműen kiderül, hogy a tervezett tevékenység engedélyezését a hatóság milyen okokból tagadta meg.
- [37] A Kúria megállapította, hogy a Hatóság döntését elsősorban a Natura 2000 Rendelet 10. § (7) és (8) bekezdését alkalmazva hozta meg, amely jogszabályhelyek szerint egy jogszerű döntés lehetséges. A Hatóság eljárása során bizonyítékokat értékelt, nem több jogszerű döntési lehetőséget mérlegelt. Ezért helytállóan állapította meg a törvényszék, hogy az 1. rendű alperes nem mérlegelési jogkörben járt el.
- [38] A Kúria egyetértett azzal, hogy a Törvényszék helyesen minősítette az indítványozó 2022. március 7-én benyújtott iratát határidő meghosszabbítása iránti kérelemnek. Nem alapos az a felperesi hivatkozás, hogy a kérelmet bizonyítási indítványként kellett volna értékelni. Nincs jogszabályi rendelkezés, amely lehetővé tenné, hogy a hatóság a tényállás további tisztázására hivatkozva, jogszerűen lépje túl az ügyintézési határidőt. A hatóságnak a tényállást az ügyintézési határidőn belül kell tisztáznia. Az ügyintézési határidő meghosszabbítására a hatósági eljárásban nincs törvényi lehetőség, ezért az arra irányuló kérelem visszautasítása jogszerű.
- [39] A Kúria megállapította, hogy nem sértett jogszabályt a Hatóság, amikor a keresettel támadott határozatát a Kvt. 91. § (1) bekezdésében meghatározott határidőn belül hozta meg.
- [40] A Hatóság határozatának meghozatalának időpontjában a Korm. rendelet még nem volt hatályos, így azt a Hatóság nem alkalmazhatta.
- [41] A Kúria megítélése szerint a felperes az első tárgyaláson a keresetlevélben írtakhoz képest a keresetének konkrét anyagi jogi jogsérelmek megjelölésével új irányt szabott, így a keresetváltoztatásra a Kp. 43. § (1) bekezdésébe ütköző, tiltott keresetváltoztatásnak minősül. Ezért a Törvényszék jogszerűen mellőzte ezen jogsérelmek érdemi vizsgálatát és az ezekhez kapcsolódó magánszakértő perbe történő bevezetése iránti indítványt.

- [42] 2. Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [43] Az Abtv. 27. § (1) bekezdésére hivatkozva kiegészített indítványában kérte a Kúria ítélete, a Törvényszék ítélete és a Hatóság határozata alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az indítványozó részletesen ismertette a hatósági és a bírósági eljárás során kifejtett álláspontját.
- [44] Az indítványozó az alkotmányjogi panaszában elsődlegesen a tisztességes hatósági eljáráshoz való jogának [Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés] sérelmére hivatkozott. Indítványában részletesen kifejtette, hogy a hatósági eljárásban meg kell jelennie a *fair* eljárás követelményeinek, utalt e körben az Alkotmánybíróság gyakorlatára is. A jogszerűség elvének megsértéseként előadta, hogy a Hatóság a 2022. júliusban indult környezeti hatásvizsgálati eljárásának a megindításáról a Társaságot nem értesítette, az eljárás során egyetlen eljárási cselekményt sem tett, az indítványozó kérelmeire nem válaszolt, nem tájékoztatta az indítványozót a szükséges bizonyításról. A megismételt eljárásban az indítványozó szerint a korábbi eljárások nem mentesítik a Hatóságot az alól, hogy az új eljárásban az eljárási alapelveket betartsa, eljárási kötelezettségeinek eleget tegyen. A tényállástisztázási kötelezettségéből adódóan tájékoztatnia kellett volna a Társaságot részletesen arról, hogy milyen bizonyítást fogad el a táj- és természetvédelmi követelményeknek való megfelelés igazolásához. Mindez olyan súlyosan sértette az indítványozó ügyféli jogait, amely nem egyeztethető össze az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdéséből fakadó követelményekkel.
- [45] A tisztességes hatósági eljáráshoz való jog, az ésszerű határidőn belüli ügyintézéshez való jog sérelmét jelenti az indítványozó szerint egyrészt az, hogy a Hatóság a rendelkezésre álló 105 nap helyett 44 napon belül lezárta, ezzel elvonta az indítványozótól a bizonyítás lehetőségét. Az ügyintézési határidőn belül korábban meghozott döntés a hatóság tényállás tisztázási kötelezettségének megsértése miatt nem tekinthető ésszerű időben meghozott döntésnek. Mivel a Hatóság a 2022. július 1. napján indult megismételt eljárás során nem tett semmilyen eljárási cselekményt a tényállás tisztázása érdekében, a Hatóság megsértette az officialitás, jogszerűség és rendeltetésszerű hatáskör gyakorlás elveit.
- [46] Az ésszerű ügyintézéshez való jog sérelmét jelentette az indítványozó szerint másrészt az, hogy az indítványozó által jelzett szakértői dokumentációt mint a tényállás tisztázása szempontjából releváns iratot az indítványozó kérelme ellenére nem várta be, hanem az ügyintézési határidő lejárta előtt döntést hozott. Az indítványozó szerint, ha ez benyújtásra került volna, akkor a környezetvédelmi engedély is megadható lett volna.
- [47] Az ésszerű ügyintézéshez való jog sérelmeként adta elő az indítványozó azt is, hogy amennyiben a Hatóság a 105 napos ügyintézési határidőt bevárja, úgy határozata meghozatalakor már alkalmaznia kellett volna a 2022. december 31. napján hatályba lépett Korm. rendeletet, amely a bányászatot (az indítványozó által tervezett

tevékenység) közérdeknek minősíti. Így az indítványozó szerint az előbbi Korm. rendelet, valamint a Natura 2000 Rendelet alapján engedélyezhető lett volna táj- és természetvédelmi szempontok szerint az indítványozó tevékenysége.

- [48] Az indítványozó az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésének sérelmeként előadta továbbá, hogy a Hatóság megsértette az indokolási kötelezettséget is: határozatában a Hatóság nem értékelte a Társaság nyilatkozatait, kérelmet, teljes terjedelmében ezek nem megismerhetők a Hatóság határozatában; az analogia útján történő bizonyítás elfogadhatóságára nem reagált; a szakértő nyilatkozatát nem értékelte, figyelmen kívül hagyta; határozatában nem tért ki az eljárási előzményekre, a hiánypótlások tartalma nem megismerhető; a hatásvizsgálati dokumentáció alternatív megoldásokra vonatkozó javaslatainak értékelése nem megismerhető; elmulasztotta értékelni a tervezett bányászati tevékenység hatásainak komplex időbeli alakulását; nem értékelte a hatásmátrix megállapításait.
- [49] A tisztességes hatósági eljáráshoz való jogot általában sérti az, hogy a Hatóság teljes terjedelmében továbbította az eljárás során a perben IV. rendű alperesi érdekelt több száz oldalas észrevételeit, amelyre az indítványozó válaszolt, majd ezeket is továbbította az érdekeltnek, akik újabb észrevételeket tettek. Indítványozó szerint ez alkalmas volt az eljárás elhúzódására, és átengedte az eljárás lefolytatásának irányítását a Hatóság. Tartalmilag e körben sérelmezte az indítványozó azt, hogy az eljárás során számos hiánypótlás érkezett a Hatóság részéről, amely véleménye szerint szükségtelen volt, mert a Hatóság határozata csak általános érveléseket tartalmazott.
- [50] Vitatta a Hatóság jogértelmezését is, az indítványozó álláspontja szerint az nem felelt meg az Alaptörvény 28. cikkének.
- [51] A bírósági eljárással kapcsolatban a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés] sérelmét az alábbiak alapozzák meg az indítványozó szerint. Az indítványozó előadta, hogy önmagában az alaptörvény-ellenes hatósági határozat helybenhagyása alaptörvény-ellenessé teszi a bírósági döntéseket. Az indítványozó által csatolt szakértői nyilatkozat értékelésével a bíróság elvonta a Hatóság hatáskörét, mert azt a hatósági eljárásban kellett volna értékelni. Az indítványozó szerint az alkalmazandó jog is vitatott, és alaptörvény-ellenes a bíróság azon megállapítása, amely az alkalmazandó jog tekintetében a Natura 2000 Rendeletet jelöli meg. Az alaptörvény-ellenesség kapcsán hivatkozott arra, hogy a Kúria nem értékelte azt az érvelését az indítványozónak, hogy a 2022. július 1-én indult eljárást 105 nap helyett 44 nap alatt fejezte be a Hatóság, ezzel elvonta a bizonyítás lehetőségét az indítványozótól. Az indítványozó szerint ellentmondásos a Kúria ítélete abban a tekintetben, hogy az eljárás mely időtartamon belül folytatható le.
- [52] Az indítványozó szerint a fentiek alapjogsérelmet jelentenek és a bírói döntést érdemben befolyásolták. Alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés, hogy a

megismételt eljárás új eljárásként vagy a korábbi eljárásokkal együttesen kell értékelni a hatósági kötelezettségek teljesítése szempontjából. Valamint az is alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés, hogy a Khvr. szerinti környezeti hatásvizsgálati eljárás eredményeképpen kiadható környezetvédelmi engedély nem mérlegelési jogkörben hozott hatósági határozat. A Kúria ezzel szemben megállapította, hogy a környezeti hatásvizsgálati eljárás során a hatóság a bizonyítékokat értékelve dönt, nem mérlegelési jogkörben jár el.

- [53] 3. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e. A befogadás visszautasítása esetén az Alkotmánybíróság rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát [Abtv. 56. § (3) bekezdés].
- [54] 3.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett bírói döntést követő 60 napon belül lehet írásban benyújtani. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló kúriai ítéletet az indítványozók jogi képviselője 2024. május 6-án vette át, alkotmányjogi panaszát az indítványozók 2024. július 5-én terjesztették elő. Az alkotmányjogi panasz tehát a Kúria támadott ítélete tekintetében az Abtv. 30. § (1) bekezdés szerinti 60 napos határidőn belül került benyújtásra.
- [55] Az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja szerint alkotmányjogi panasz az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának megsértése esetén nyújtható be. Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése és XXVIII. cikk (1) bekezdése az alkotmányjogi panaszok elbírálása szempontjából Alaptörvényben biztosított jogot tartalmaznak, így az indítvány e körben teljesítette a törvényi feltételt. Nem biztosít az indítványozó számára alapjogot az Alaptörvény 28. cikkében foglalt, bíróságoknak szóló segédszabály, amely a jogértelmezésre nézve ad iránymutatást, így arra alkotmányjogi panasz nem alapítható. (lásd például: 3176/2013. (X. 9.) AB határozat, Indokolás [29]; 3159/2020. (V. 21.) AB végzés, Indokolás [17], 3402/2024. (XI. 8.) AB végzés, Indokolás [16]).
- [56] 3.2. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt akkor fogadhatja be, ha az határozott kérelmet tartalmaz. Az indítvány tartalmazza a) a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá azt, amely az indítványozó indítványozói jogosultságát megalapozza [Abtv. 27. § (1) bekezdés]; b) az eljárás megindításának indokait, az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét [az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése, XXVIII. cikk (1) bekezdése kapcsán]; c) az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírói döntést (Kúria Kfv.III.37.636/2023/8. számú ítélete, a Pécsi Törvényszék 102.K.700.062/2023/60. számú ítélete); d) az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése, XXVIII. cikk (1) bekezdése]; e) indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett

bírói döntések miatt ellentétesek az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel, valamint f) kifejezett kérelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság semmisítse meg a bírói döntést.

- [57] 4. Az Abtv. 56. § (1) és (2) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság mérlegeléssel állapítja meg, hogy az indítványozó teljesítette-e az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, így különösen az Abtv. 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint az Abtv. 29–31. § szerinti feltételeket.
- [58] Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel az alkotmányjogi panasz alapját képező bírósági eljárásban felperes volt. Az indítványozó az Alaptörvényben biztosított jogainak sérelmére hivatkozással a bírósági eljárással, továbbá a jogorvoslatot lezáró ítélettel szemben élt alkotmányjogi panasszal, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek.
- [59] Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így azok fennállását az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [60] Az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésének és XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmével összefüggésben nem vet fel alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, figyelemmel az alkotmányjogi panasz tartalmára és az Alkotmánybíróság irányadó gyakorlatára.
- [61] Az indítványozó sérelmezte, hogy a megismételt eljárásról a hatóság őt nem értesítette, továbbá nem volt ismert számára az, hogy a hatóság milyen hatáskörben jár el. Az indítványozó felhívta az Alkotmánybíróság 3311/2018. (X. 16.) AB határozatát, amelyben az Alkotmánybíróság az eljárás megindításáról való értesítést a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog lényegi elemének tartotta. A 3311/2018. (X. 16.) AB határozat tényállása szerint az eljárás megindításáról való döntés és a bizonyítékok ügyféllel való ismertetésének elmaradása együttesen hatottak ki az ügy érdemére az Alkotmánybíróság szerint oly módon, hogy azok olyan súlyos jogsértések voltak, amelyek az eljárás későbbi szakaszában nem pótolhatóak, így az Alkotmánybíróság alaptörvény-ellenességet állapított meg. Az előbbi ügyben az Alkotmánybíróság nem önmagában az ügyfél értesítésének elmaradását, hanem emellett a bizonyítékok ismertetésének elmaradását együttesen értékelte úgy, hogy nem felelnek meg a tisztességes hatósági eljárás követelményeinek. A tárgyi ügyben azonban a tényállás jelentősen eltér, hiszen nem az elsőfokú eljárás megindításáról van szó, hanem arról, hogy a 2013-ban indult eljárásban a Hatóság 2022. július 1-én visszavont határozata után nem értesítette az indítványozót, valamint az indítványozó állítása szerint nem volt ismert számára az eljárás tárgya. Az eljáró bíróságok szerint a 2013 óta folyamatban lévő eljárás tárgya ismert volt az indítványozónak, valamint a

Törvényszék és a Kúria megállapítása szerint is gyakorolhatta ügyféli jogait: iratokat csatolt, nyilatkozatot és észrevételt tett (Kúria ítélete [74] bekezdés, Törvényszék ítélete [209] bekezdése); továbbá a megismételt eljárásra a szakhatósági állásfoglalás ismételt megsemmisítése adott okot (Kúria ítélete [11], [13] bekezdései, Törvényszék ítélete [26] bekezdése). Az eljáró bíróságok szerint a jogsértés az ügy érdemére nem hatott ki. A tárgyi ügyben a 2013 óta folyamatban lévő eljárás egy szakaszában az ügyfél értesítésének az elmaradása, amely az eljáró bíróságok szerint is jogsértést valósít meg, önmagában nem alapozza meg a támadott döntések alaptörvény-ellenességét. A támadott döntésekben foglalt jogi levezetés és az alkotmányjogi panaszban foglalt érvek nem vetik fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét.

- [62] Az indítványozó álláspontja szerint a Hatóság idő előtt döntött, amikor a rendelkezésre álló ügyintézési határidő előtt hozott döntést. Ehhez kapcsolódóan állította, hogy ha az ügyintézési határidő végén hoz a Hatóság döntést, akkor a megváltozott jogi környezet az ügyében már más döntést eredményezett volna. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy jelen esetben az, hogy a Hatóság idő előtt döntött volna, és az ehhez szükséges bizonyítékok rendelkezésre álltak-e, jogértelmezési kérdés. Az eljáró bíróságok részletesen vizsgálták a Hatóság eljárását és a Kúria megállapította, hogy a döntés nem tekinthető idő előttinek (Kúria ítélete [87]-[90] bekezdései).
- [63] Az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja értelmében alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ezzel kapcsolatban az Alkotmánybíróság megismétli azon elvi jellegű megállapítását, miszerint a tényállás megállapítása és az ehhez vezető bizonyítékok felvétele és értékelése a bíróságok, nem pedig az Alkotmánybíróság feladata {például: 3005/2023. (I. 13.) AB határozat, Indokolás [28], 3442/2024. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [12]}. A bíróságok „mérlegelési jogkörébe – bizonyítandó tények, bizonyítási eszközök igénybevétele – tartozó döntések” felülbírálatára az Alkotmánybíróságnak nincs lehetősége {3290/2019. (XI. 5.) AB végzés, Indokolás [17]}.
- [64] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában is felhívott további érveinek elbírálása és megítélése, amely szerint lettek volna még bizonyítékai, az alkotmányjogi panasz eljárásban az Alkotmánybíróságnak nincs hatásköre. Az indítványozó azon érvelése, amely arra irányul, hogy a megváltozott jogszabályi környezet alapján hipotetikusán a Hatóság más döntését eredményezhette volna, alkotmányjogilag sem értelmezhető.
- [65] Az indítványozó további, az ítéletek jogi érvelésével, tényállás megállapítási, bizonyítékértékelési és az alkalmazandó jog választásával, annak értelmezésével

kapcsolatos alkotmányjogi panaszban megfogalmazott érveivel kapcsolatban az Alkotmánybíróság az alábbiakat állapítja meg.

- [66] A bírósági döntések és az alkalmazott jogszabályi rendelkezések ellen benyújtott alkotmányjogi panasz nem tekinthető a további jogorvoslattal nem támadható bírósági döntések általános felülvizsgálati eszközének, mivel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszon keresztül is az Alaptörvény és az abban biztosított jogok védelmére hivatott {3111/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [3]}. Ebből következően az Alkotmánybíróság a döntés irányának, a bizonyítékok körének, bírói mérlegelésének és értékelésének felülbírálatára nem rendelkezik hatáskörrel {3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]; 3300/2018. (X. 1.) AB végzés, Indokolás [13]; 3369/2018. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [11]; 3448/2021. (X. 25.) AB végzés, Indokolás [12]; 3367/2022. (VII. 25.) AB végzés, Indokolás [22], 3251/2024. (VII. 5.) AB végzés, Indokolás [19]}.
- [67] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában valójában az eljáró Hatóság, bíróságok jogi érvelésével nem értett egyet. Az alkotmányjogi panaszban felhozott érvek valójában az eljáró Hatóság és bíróságok indítványozóétól eltérő jogértelmezését vitatták, amelyek szakjogi-törvényességi és nem pedig alkotmányossági kérdésnek tekinthetők és az alkotmányjogi panasz valójában a támadott döntések felülbírálatára irányul. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint „[ö]nmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróságok döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztására” {3364/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [21]; 3160/2025. (V. 15.) AB végzés, Indokolás [19]}. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése és XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelme tekintetében az indítvány tartalma alapján arra a megállapításra jutott, hogy az indítványozó valójában nem alkotmányossági problémát tárt fel, hanem az eljáró hatósági és bíróság jogértelmezést, a jogalkalmazói tevékenység körébe tartozó törvényességi kérdést vitatott.
- [68] Az Alkotmánybíróság ezért arra a következtetésre jutott, hogy az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésével és XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben nem veti fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét sem.
- [69] 5. Az Alkotmánybíróság a fentiekre tekintettel az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 56. § (2) bekezdés, az Abtv. 29. § és az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2025. június 17.

*Dr. Varga Réka s. k.,*  
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

*Dr. Hende Csaba s. k.,*  
alkotmánybíró

*Dr. Horváth Attila s. k.,*  
alkotmánybíró

*Dr. Juhász Miklós s. k.,*  
alkotmánybíró

*Dr. Schanda Balázs s. k.,*  
alkotmánybíró